

bogovi, slike dveh rimskih cesarjev, velikanske in zeló umeteljne slike slovečih mož in žen. Vse te stvari so nabrane večjidel iz Herkulana in Pompej, dveh mest, ki ju je ogenj bljujoči Vezuv zasul ob času vladarja Tita. Na Trsatu se vidi tudi podzemeljsk hram, nekdanja ječa, v katero nij še nikoli solnce posvetilo. V skalo vsekana ječa nij imela nobenih vrat; jetnike so od zgoraj doli vanjo spuščali in skozi ravno to luknjo so jim metali tudi vsakdanji košček kruha in posodico z vodo. Ta ječa je žalostna priča nekdanjih divjih časov. Nad tem hramom si je dal napraviti general Nougent lepo kapelico, posvečeno sv. Jožefu. V kapelici je pripravil zase iz lepega kamna izsekan grob, a na drugej strani počiva njegova sopróga. Pred kapelo sta dva stebra z latinskim napisom, spominka iz francoske vojske leta 1800, ki ju je Nougent z dovoljenjem cesarja Franca prinesel na svoj grad. — Preko lepega vrta med zelenimi cipresami se pride k razvalinam starega trsačkega grada. Grôza izpreletí človeka, ko pride med to samotno zidovje, ki se mogočno ustavlja vsem nevihtam vremena.

Ako prideš na goro Trsat in se ozreš na okoli, odprè se ti prekrasen razgled, kakoršnega znabiti še nikoli nijsi imel. Tu imaš pred soboj živahno mesto Reko in jadransko morje, na desnej vidiš Istro, a na levej mogočne juliške planine proti Senju. Nehoté bodeš izkliknil: lep in velik je svet, in vsemogočen je njegov Stvarnik!

Zverí v jami.

(Ruski spisal Atanasijev, posl. A. K).

Živel je starec in starka. Imela sta vsega skupaj jedínega narastca (marjasca). Ta je hodil v gozd želoda jést. Sreča ga volk. „Narastec, kam greš?“ „V les, želoda jést.“ „Vzemi še mene s soboj.“ „Vzel bi te,“ „odgovorí narastec, „a jama je tam globoka in široka, katere ti ne preskočiš.“ „Preskočím.“ Odpravita se ter korakata po lesu in prideta do jame. „Nu“, reče volk, „preskoči!“ Narastec skoči, — preskoči; volk skoči, — v jamo pade. Narastec se najé želoda ter se vrne domov. Jutro dan zopet narastec ide v les. Sreča ga medved. „Narastec, kam takó?“ „V les idem, želoda jést.“

„S soboj me vzemi!“ „Vzel bi te, a tam je jama, globoka in široka; ti je ne preskočiš.“

„Ne boj se, preskočím.“ Prideta k jami. Narastec skoči, — preskoči; medved skoči, — v jamo pade. Narastec se najé želoda, kakor prej, ter kréne domov. Tretji dan se narastec zopet spustí z dómu v les. Sreča ga zajec. „Božja pomoč, narastec!“ „Zdrav da si, zajec!“ „Kam si nameril?“ „V les, želoda jést.“ „Vzemi me s soboj.“ „Ne, zajec! jama je tam široka in globoka; ti je ne preskočiš.“ „Kako ne preskočím? Ne boj se!“ Prideta k jami. Narastec skoči, — preskoči; zajec skoči, — v jamo pade. Narastec se najé želoda in otide domov. Četrty dan gre zopet želoda jést. Sreča ga lisica, in tudi poprosi: „vzemi me s soboj!“ „Ne,“ „pové narastec, „jama je tam, globoka in široka; ti je ne preskočiš.“ „Kako ne?“ začudi se lisica, „preskočím jo!“ Puhne za narastcem a pade v jamo.

Tako se jih je nabralo v tej jami četvero: volk, medved, lisica in zajec. Jéli so misliti, kako bi se jesti dobilo.

Lisica govori: „dejmo, izkušajmo se vpiti zdržema; kdor poprej opeša, tega snédimo!“ Vsi zakričé ob enem. Zajcu prvemu poíde sapa, lisici zadnjeje. Vzemó zajca, raztrgajo in požró ga. Zopet ogladné ter se dogovoré vpiti. „Kdor iznemore,“ izpregovó lisica, „žal nam ga ne bode; glad ne vé milosti.“ Začnó se dreti in rjuti. Volku se prvemu sapa zapre. Lisica in medved ga vzameta, raztergata in požreta. Zdaj se lisica domisli svojih zvijáč: volkovo meso pojé, a čreva skrije pód-se. Tri dni je potem še sedéla in po malem dvečila volkova čreva. Medved je povpraša: „kaj li ješ, kuma? Daj, da malo pokusim!“ „„Oh, kumček! iz sebe motam čreva; tudi ti si razpórji trebuh, izmotaj si čreva ter je pojéj!““ Medved si razpórje trebuh in tako lisici ostane sam v južino in večerjo. Mine teden. Lisica še vedno sedí v jami in zopet jo prime lakota. Evo, nad jamo raste drevo, a na drevesu drozd vije gnezdo. Lisica sedí ter ne premakne očesa od njega in ga obgovó: „drozd, kaj li delaš?“ „„Gnezdo pletem.““ „Čemú li?“ „„Mladičem.““ „Drozd, nakrmi me; če ne, požrem ti mladiče.“ Drozda zaskrbí, kako bi jo nakrmil. Odletí v selo in prinese kuro. Lisica oglôje kuro ter potem reče: „drozd, ali si me nakrmil?“ „„Nakrmil sem te.““ „A sedaj me še napôji!“ Drozda zopet zaskrbí, kako bi napojil lisico. Odletí v selo in prinese lonec mleka. Lisica se napije ter dé: „drozd, ali si me nakrmil?“ „„Nakrmil sem te.““ „Ali si me napojil?“ „„Napojil.““ „Izbávi me jame.“ Drozd misli razmišlja, kako bi izbávil lisico. Začne zbirati rožja ali dračja in metati v jamo. Toliko nameče, da pride lisica k vrhu. „Nu“, reče ona, „ali si me nakrmil, drozd?“ „„Nakrmil.““ „Ali si me napojil?“ „„Napojil.““ „Ali si me izbávil jame?“ „„Izbavil.““ „Dobro; zdaj stvóri, da se bodem smijala.“ Drozd premišlja in žaluje, a tega ne zna storiti. „Kadar vzletím,“ reče drozd, „potéci ti za menój.“ Drozd zletí v selo in sede na vrata bogatemu možu, a lisica léže pod vrata. Drozd zakriči: „baba, baba, daj mi kos slaníne! Baba, baba, daj mi kos slaníne!“ Kadar ga zaslišijo psi, priskačejo iz dvora in raztrgajo lisico.

Jaz sem bil tam ter pil med in vino, katero mi je ustnic doteklo a v usta ne priteklo.

Lažnik sam sebi škoduje.

Jožek je bil dober in odkritosrčen deček. Kadar je kaj slabega storil, takój je odkritosrčno povedal in prosil odpuščenja. Tudi njegovi starši so večkrat djali: „otroci! nikoli se ne lagajte; lažnik sam sebi škoduje. Kadar kaj slabega storite, to sami radi priznajte!“

Ivanek, njegov brat, bil je ves drugačen. Znal se je lagati in nedolžnega narediti, kadar je kako škodo v hiši napravil. A najhujše je bilo to, da je krivico večkrat na druge izvračal.

Necega jutra ugledajo mati razbito okno. „Kdo je ubil šipo na oknu?“ vprašajo mati. „Jaz ne,“ odgovori Jožek. „Jaz tudi ne,“ reče Ivanek; in ta odgovor so dobili od vsacega v hiši. „Nihče drugi, nego ti si ga ubil,“ rečejo mati in se hudujejo na Ivanka. „Le počakaj, da pridejo oče domóv,